

Tết Nguyên Đán

Tác Giả: HOÀI NAM

Thứ Bảy, 27 Tháng 12 Năm 2008 07:32

Tết hay năm mới (Tân Xuân).

Tết là một danh từ được rút gọn từ “*Tết Nguyên Đán*” hay là “Ngày Hết Đủ Năm”, chính là một từ cổ để đón Xuân.

Thực vậy, Tết là dịp mà người Việt Nam mừng theo âm-lịch, thời gian nhậm vào tháng Giêng hay tháng Hai dương-lịch.

Việt Nam là một nước chuyên về nông nghiệp và người mình cho rằng sự tái sinh của vạn vật trong mùa Xuân diễn tiến rất tốt đẹp và chậm rãi. Vì thế, mừng Xuân không thể là một việc gấp rút. Và rằng từ cổ xưa ta có câu: “Tháng Giêng ăn Tết ở nhà” !

Đành rằng không ăn Tết cả tháng, người ta vẫn dành riêng nhiều thời giờ, ngay cả trong hoàn cảnh vất vả của Việt Nam thời nay, để sắp sửa đón Tết hàng mấy tuần lễ trước và mừng đón Xuân với những cách thăm viếng chùa chiền, cúng quây, cỗ bầy, ăn uống cùng thăm viếng bên bè thân họ hàng mấy ngày liền.

Ngay cả bây giờ, Tết vẫn còn là một dịp có thể xem rằng đáng vui là Giáng sinh và đầu năm Tây (dương-lịch) và nhiều lễ khác chung gộp lại.

Cuộc chuần bầy để đón mừng ba ngày Tết thật là chu đáo và biết đâu từ nhiều ngày trước. Nhiều gia đình dành dụm suốt năm để có tiền tiêu trong dịp Tết.

Nhà cửa được dọn dẹp ngăn nắp sạch sẽ hoặc quét vôi hay sơn lại tường vách thật là chu đáo và biết đâu từ nhiều ngày trước.

Những câu đối viết bằng chữ Nho trên giấy hồng-đỏ ghi những lời chúc dịp đầu năm Phúc-Lộc-Thọ được treo tại những nơi trang trọng.

Tết Nguyên Đán

Tác Giả: HOÀI NAM

Thứ Bảy, 27 Tháng 12 Năm 2008 07:32

Ở miền quê, người ta thường hay treo một cây nêu bằng tre ở trước sân nhà, trên có dán bùa để trừ tà ma và treo các đồ rước mọi hình ảnh linh thiêng và ăn Tết cùng con cháu.

Bàn thờ thần tiên được thiết lập tại hậu hỷ của nhà. Lễ đồ nh và các đồ dâng thờ cúng được đánh bóng sáng loáng.

Người ta cũng dọn nghĩa trang thăm mộ ông bà, quét dọn sạch sẽ.

Quần áo mới được mua sắm.

Bánh chưng hay bánh tét được gói và nấu chín. Ngoài ra còn các thức bánh khác hay một đĩa được làm để cúng kiến và sau đó để ăn,

Thức phở cũng được luộc sôi và dùng trong mấy ngày Tết. Thường thì nhà nào cũng có đĩa hành, củ kiệu để ăn kèm với bánh chưng hay bánh tét hay một nồi thịt kho.

Nhưng người đi làm việc xa nhà đều có gói quà về nhà để sum họp gia đình.

Mặc dù thức ăn Tết khác nhau tùy theo từng địa phương và truyền thống gia đình, nhưng các tập tục để chúng ta nhớ lại cũng có.

Lễ tiễn đưa ông Táo.

Lễ này nhằm ngày 23 tháng Chạp âm-lịch để cúng và tiễn linh cai quản trong nhà. Đó là ông Táo (ông bếp).

Ngäi ta tin rßng vß thßn nßy ngä trong bßp và có phßn sß ghi chép bßt cß đßi u gßi xßy ra trên thß gian nßy trong sußt tß năm.

Vào đúng ngày 23 vß thßn phßi lên thiên-đßnh (trßi) báo cáo tßt cß nhßng gßi thßy đßc trong năm qua.

Lß tißn đßa gßm có hoa quß và trái cây tßi vßi nhßng món ăn đßc bißt đßc bày ra. Xong ngäi ta đßt hßng, trßm và cßu khßn cho vß thßn thßng lß bình an.

Có nßi đß mßt con cá chép sßng vào chßu nßc, ngä ý đß vß thßn cßi lên chßu trßi.

Khi lß chßm đßt, ngäi 7ta mang cá đó thß xußng ao hß hay sông rßch gßn đó, và sau đó cß gia đßnh ngäi quß qußn ăn ußng.

Hoa ngày Xuân.

Nhßng thß hoa sau đây đßc nhißu ngäi hßng ßng chßn đß trßng bày trong nhßng ngày Tßt :

- Hoa Anh Đào tßng trßng cho sß giàu sang, phú quý.

- Hoa Mai tßng trßng cho sß dài các, tâm hßn cao thßng.

- Hoa Thßy Tiên tßng trßng cho sß lißm khißt, trong trßng và có tâm hßn vßn nhßn.

Tết Nguyên Đán

Tác Giả: HOÀI NAM

Thứ Bảy, 27 Tháng 12 Năm 2008 07:32

- Hoa Cúc tßng trßng cho sß trßng thß.

- Cây qußt tßng trßng cho sß hßp qußn, vuông tròn đông đúc.

Pháo.

Đßn Tßt, khi nhßng vß thßn tßt đã lên Trßi chßu Ngßc Hoàng thì hai vß thßn xßu càng lßng hành và gây nhißu khó khăn cho dân chúng.

Dân chúng bißt là Nß-Ông và Nß-Bà rßt sß ánh sáng và tißng đßng, cho nên ngßi ta thßp đèn sáng trong nhà và đßt pháo đß đßi nhßng vß thßn xßu nßy đi chß khác.

Ngßi ta tißp tßc đßt pháo và thßp đèn sáng liên mißn cho đßn khi Tßt đã hßt và nhßng vß thßn tßt bßo vß dân tß Trßi trß vß.

Ngày nßy, ngßi ta dùng pháo đß đßn Giao-Thßa năm mßi. Có mßt sß thay đßi trong ý nghĩa cßa truyßn thßng nßy. Tißng pháo vui mßng đßc coi nhß bißu hißu cßa hßnh phúc hßn là mßt cách đß đßi hung thßn đi nßi khác.

Vißt Nam ta có rßt nhißu thß pháo. Chßng hßn nhß pháo tßng, pháo xißt, pháo chußt, pháo nß chßm, pháo thăng thiên, pháo đôi, pháo hoa ...

Cây Nêu.

Cây Nêu là mßt trong nhßng bißu tßng cßa dân gian.

Tết Nguyên Đán

Tác Giả: HOÀI NAM

Thứ Bảy, 27 Tháng 12 Năm 2008 07:32

Ngái chät mät cây tre, róc hät các đät và lá; chä chäa mät näm lá ä ngän. Trên ngän đó dính nhiäu thä: đäc biät là mät cái bùa bát quái và mät miäng giäy màu đä có vä tám häng. Tâm đäm cäa bùa bát quái là mät vòng tròn. phân chia bäi mät đäng cong väi hai chäm Âm-Däng hai đäu täng träng cho nguyên täc Täo Däng và Duy-Trì vän vät đäc quân bình. Tám häng và các hình vä bên trong täng träng cho sä thay đäi trong vũ trä.

Ngoài ra, còn có mät cái giä nhä đäng träu cau đä dâng lên thän thánh.

Mät vài nhäc khí nhä läc läc hay sáo cũng đäc treo trên cây nêu đä phát ra tiäng nhäc.

Đäc biät còn có mät täm phen nhä bäng tre hay näa đä täng träng cho viäc ngăn cách ma quä không đäc lai vãng. Có khi còn dính thêm mät lá phän ngũ säc. Chä ngũ säc đä trä ma quä.

Treo bùa là cät đä xua đäi ma quä. Còn lä vät trong giä cät đä63 dâng cúng thän lin, cäu xin än phäc.

Ngái ta đäng nêu trä läm là ngày 30 tháng Chäp và đä đän oit51 nhät là mäng 7 thì mäi hä nêu.

Đón mäng năm mäi.

Đä đón mäng năm mäi ngái ta có thói quen là hôm 30 täm gäi säch sä väi mäc đích säch sä, mát mä và thanh cao đä đón mäng năm mäi.

Cùng mät quan đäm näy, tät cä mäi hän thù, ghen ghét nên đäc xóa bä, tha thä đä tâm hän läng đäng.

Đêm 30 tháng Chäp âm läch, lúc 12 giä, ngái ta đón GiaoThäa. Đánh đäu sä chuyän mình cäa

năm cũ chuyển sang năm mới. (Đêm trừ tịch).

Đã thanh toán mới việc, người ta phải cố gắng làm hết những công việc còn lại cho xong.

Đêm Giao Thừa, một số người còn giữ thói quen đến các đền chùa để hái lộc, cầu xin phúc lành cho gia đình.

Ngày mùng Mất nên đợt về con đến mùng tuế ông bà, cha mẹ.

Ngày mùng Hai đi thăm bà con anh chị em.

Ngày mùng ba đi thăm bạn bè.

Sau đó, những ngày tiếp đi thăm bạn họ.

Chính vào không giờ (qua 12 giờ khuya) là qua Năm Mới, người ta thi nhau đốt pháo hàng loạt để đón mừng Xuân sang, đêm giao thừa cũng được xua đuổi ma quỷ. Người ta gọi là “Tống cổ u, Nghênh tân”.

Một cái bàn được đặt ngay trước bàn thờ để có chỗ thức ăn và thức uống để cúng tổ tiên, ông bà. Người gia trưởng thay một con cháu để trở mặt hàng trên bàn thờ tổ tiên và thành hoàng làng tổ tiên, ông bà và cha vui cùng con cháu, rồi lên mâm người trong gia đình thấp hàng họ y trở mặt bàn thờ.

Trong ba ngày Tết người ta cố nói xàm, vì nói xàm sẽ mang lại xui xẻo.

Ngôi nhà của ông Tấn (nhà).

Ngôi nhà của Ông Tấn Nam tin tưởng rằng sẽ liên quan gì đến con ông Tấn và huy vọng, may mắn nên ông Tấn ta chọn ngôi nhà để ở. Nếu ông Tấn ở ngôi nhà này thì ông Tấn vui vẻ thì chọn nhân sự có mặt năm vui vẻ, hạnh phúc. Ông Tấn là, gặp ông Tấn thì ông Tấn có công, rảnh rỗi, hút xách, có thể thì năm đó ông Tấn chọn sẽ gặp nhiều chuyện không may, rảnh rỗi.

Để tránh các điều trên, ông Tấn ta thường chọn mua đất vàng, nghĩa là chọn đất của ông Tấn ở ngôi nhà, nếu ông Tấn quen thân thì điều gì dành cho ông Tấn có sự phồn thịnh. Thông thường ông Tấn ở đất của ông Tấn ở ngôi nhà thì ông Tấn là ông Tấn có đất ở đất, có gia đình hạnh phúc, sức khỏe ông Tấn tráng.

Ngũ qu.

Ngũ qu là năm tháng qu được cúng như một người (na), xoài, cam quýt hoặc, bưởi, hồng, và dưa hấu.

Dưa Hấu có ý nghĩa là giàu sang, con cháu đông đúc. Dưa Hấu còn thường được chọn cho phật nhiều, phật nhiều, may mắn vì ngày xưa An-Tiêm đã bị một hoàng đế ở bên cạnh thành một người ông Tấn trong dưa hấu sai trái, được mùa và phồn thịnh.

Thị trấn Vũ Đình Liên (trích):

Một khi hoa đào nở

Là thấy ông già

Bên cây chuối, gần cây

Bên phố không người qua...